

CẨM NANG

dành cho phụ huynh steiner

Thực tiễn áp dụng
phương pháp
giáo dục Steiner
tại việt nam

CẨM NANG STEINER DÀNH CHO PHỤ HUYNH

4-5	Steiner căn bản	Những nguyên tắc cốt lõi
6-7	Ứng dụng 12 giác quan ở cấp tiểu học	
8-9	Vì sao Steiner Việt Nam phát triển nhưng còn nhiều bất cập	
10-11	Những rủi ro phổ biến	
12-13	Lời khuyên	Tiêu chí chọn trường Steiner dành cho phụ huynh
14	Đồng hành cùng Steiner	
15	Tài Nguyên	Một số tài liệu Steiner nên tham khảo

Những nguyên tắc cốt lõi

Trở thành phụ huynh Steiner không có nghĩa là phải “hoàn hảo” hay tuân thủ tuyệt đối từng chi tiết. Quan trọng nhất là giữ tinh thần cốt lõi: tôn trọng sự phát triển tự nhiên của trẻ, bảo vệ tuổi thơ trong sáng, và nuôi dưỡng trí tưởng tượng, lòng nhân ái.

Khi cha mẹ sống chậm lại, giản dị hơn, cùng con kết nối với thiên nhiên, nghệ thuật và những giá trị bền vững, thì gia đình sẽ trở thành một mái ấm nuôi dưỡng cả thể chất lẫn tâm hồn cho trẻ.

1. Tôn trọng nhịp điệu tự nhiên của trẻ

Trong phương pháp Steiner, trẻ phát triển theo nhịp điệu riêng, không cần bị ép buộc chạy theo chuẩn mực chung hay sự so sánh. Cha mẹ nên tạo một lịch sinh hoạt đều đặn: giờ ngủ, giờ ăn, giờ chơi, giờ học lặp lại mỗi ngày. Nhịp điệu quen thuộc này giúp trẻ cảm thấy an toàn, dễ hòa nhập và phát triển tự tin. Tránh quá nhiều hoạt động dồn dập hoặc thay đổi thất thường, vì điều này dễ khiến trẻ mất cân bằng. Hãy quan sát con, nhận ra tín hiệu riêng của bé thay vì áp đặt.

2. Khuyến khích học tập qua trải nghiệm sống

Steiner tin rằng trẻ nhỏ học tốt nhất qua trải nghiệm thực tế thay vì lý thuyết hay màn hình. Thay vì giải thích dài dòng, cha mẹ hãy cho trẻ quan sát và tham gia: cùng làm bếp, tưới cây, gấp quần áo, đi chợ. Những việc tưởng chừng nhỏ nhặt lại nuôi dưỡng khả năng quan sát, kỹ năng vận động, sự tập trung và tinh thần trách nhiệm. Hãy coi ngôi nhà chính là lớp học đầu tiên của trẻ.

3. Giữ gìn tuổi thơ trong sáng

Một trong những nguyên tắc quan trọng của Steiner là bảo vệ tuổi thơ – không đẩy trẻ vào môi trường học thuật quá sớm, không để công

nghệ và giải trí ảo chiếm mất sự hồn nhiên. Trẻ nhỏ cần nhiều giờ chơi tự do, đặc biệt là ngoài thiên nhiên. Hãy chọn đồ chơi đơn giản, tự nhiên (gỗ, vải, len, đất nặn) thay vì đồ chơi điện tử hoặc nhựa cầu kỳ. Cha mẹ có thể cùng con kể chuyện, đọc sách tranh, hát ru thay vì bật tivi.

4. Nghệ thuật và sáng tạo trong đời sống hằng ngày

Trong Steiner, nghệ thuật không phải môn học riêng lẻ mà hòa vào mọi hoạt động. Cha mẹ có thể đưa âm nhạc, vẽ, thủ công vào sinh hoạt gia đình. Hãy để trẻ thử nghiệm, sáng tạo, “làm chưa đẹp cũng không sao”, quan trọng là niềm vui và khả năng biểu đạt. Cùng nhau làm một chiếc vòng hoa, vẽ bằng màu nước, hay nặn một con vật nhỏ... chính là cách để trẻ nuôi dưỡng trí tưởng tượng.

5. Vai trò làm gương của cha mẹ

Trong giai đoạn đầu đời từ 0 đến 7 tuổi trẻ học chủ yếu qua bắt chước. Vì vậy, cha mẹ chính là “người thầy” đầu tiên. Thay vì nói nhiều lời dạy dỗ, hãy để con nhìn thấy cách cha mẹ sống, làm việc, ứng xử. Nếu muốn con gọn gàng, hãy để con thấy cha mẹ giữ nhà cửa ngăn nắp. Nếu muốn con biết lắng nghe, cha mẹ cũng cần lắng nghe trước. “Làm gương” chính là phương pháp giáo dục hiệu quả nhất.

6. Kết nối với thiên nhiên

Steiner nhấn mạnh rằng thiên nhiên là người thầy vĩ đại. Cha mẹ nên cho trẻ ra ngoài trời thường xuyên: đi dạo, chơi công viên, làm vườn, quan sát côn trùng, thay đổi mùa. Các lễ hội theo mùa (mùa xuân, thu hoạch mùa thu, lễ hội ánh sáng mùa đông...) không chỉ là niềm vui mà còn giúp trẻ cảm nhận vòng quay tự nhiên của cuộc sống.

7. Tránh công nghệ sớm Phụ huynh Steiner thường trì hoãn việc tiếp xúc với TV, điện thoại, máy tính bảng ở giai đoạn đầu đời. Quá nhiều thời gian tương tác với màn hình có thể làm trẻ giảm tập trung, hạn chế trí tưởng tượng và ảnh hưởng đến sự phát triển cảm xúc.

“Hãy đón nhận trẻ thơ trong sự tôn kính, giáo dục chúng bằng tình yêu thương, và gửi chúng đi trong sự tự do.”

Rudolf Steiner

Thay vì cho con xem hoạt hình, cha mẹ có thể kể một câu chuyện cổ tích, hoặc đơn giản là để trẻ chơi ngoài trời.

8. Tôn trọng cá tính và nhịp phát triển riêng

Mỗi đứa trẻ là một cá thể độc đáo, có nhịp độ, sở thích, năng lực khác nhau. Cha mẹ Steiner không thúc ép con “phải giống người khác”, mà đồng hành để con phát triển đúng bản thân mình. Việc so sánh con với bạn bè sẽ làm trẻ tự ti hoặc ganh đua không lành mạnh.

9. Đồng hành, không kiểm soát

Nguyên tắc của Steiner không phải “dạy” trẻ theo kiểu áp đặt, mà là đồng hành và dẫn dắt nhẹ nhàng. Thay vì mệnh lệnh, cha mẹ có thể dùng thói quen, gợi ý, ví dụ trực quan. Thay vì thưởng – phạt nặng nề, hãy để trẻ cảm nhận hậu quả tự nhiên của hành động (ví dụ: không mặc áo khoác thì sẽ thấy lạnh).

10. Gắn kết cộng đồng

Phương pháp Steiner rất coi trọng sự kết nối giữa nhà trường – phụ huynh – cộng đồng. Sự kết nối giữa phụ huynh và nhà trường chặt chẽ hơn so với các phương pháp khác. Cha mẹ nên tham gia các hoạt động của lớp, các buổi hội thảo, hoạt động lễ hội, chia sẻ cùng giáo viên. Khi gia đình và nhà trường cùng chung nguyên tắc, trẻ sẽ được bao quanh bởi một môi trường thống nhất, lành mạnh.

Ứng Dụng Mười Hai Giác Quan Ở Cấp Tiểu Học

Giáo dục Waldorf, được xây dựng trên những hiểu biết sâu sắc của Rudolf Steiner, nhìn nhận con người là một chỉnh thể thống nhất của tinh thần, tâm hồn và thể chất. Nền tảng của phương pháp sư phạm toàn diện này là sự nhận biết Mười Hai Giác Quan nhiều hơn con số năm giác quan thông thường được nuôi dưỡng một cách có ý thức trong suốt quá trình phát triển của trẻ. Đặc biệt, trong những năm tiểu học (thường là từ 7 đến 14 tuổi) trọng tâm chuyển sang một nhóm giác quan cụ thể để bồi đắp đời sống tình cảm và sự kết nối của trẻ với thế giới.

1. Mười Hai Giác Quan: Ba Nhóm Phát Triển

Rudolf Steiner đã phân loại mười hai giác quan thành ba nhóm chính, mỗi nhóm liên quan đến một khía cạnh khác nhau của con người (Ý chí, Cảm xúc, và Tư duy) và chi phối một giai đoạn phát triển khác nhau:

Nhóm giác quan	Giác quan	Trọng Tâm Phát Triển	Giai Đoạn Chi Phối
Giác Quan Hạ Cấp/Thể Chất (Ý chí)	Xúc giác, Sinh lực, Tự vận động, Thăng bằng	Cơ thể vật lý và nhận thức về bản thân.	Mầm non (0–7 tuổi)
Giác Quan Giữa/Tâm Hồn (Cảm xúc)	Khứu giác, Vị giác, Thị giác, Nhiệt độ/Ám áp	Kết nối với thế giới bên ngoài và môi trường.	Tiểu học (7–14 tuổi)
Giác Quan Thượng Cấp/Tinh thần (Tư duy)	Thính giác, Ngôn ngữ, Tư duy, Bản ngã (Ego)	Tương tác xã hội và hiểu biết về người khác.	Thiếu niên (14–21 tuổi)

Nuôi Dưỡng Giác Quan Giữa Trong Chương Trình Tiểu Học
Chương trình giảng dạy tiểu học Waldorf tích hợp nghệ thuật, hoạt động thực tiễn và trải nghiệm thiên nhiên để kích hoạt bốn Giác Quan Giữa một cách cân bằng:

1. Khứu Giác (Sense of Smell)
Giác quan này liên quan mật thiết đến cảm xúc và trí nhớ.

Thực hành: Sử dụng vật liệu tự nhiên (sáp ong, len, gỗ) trong lớp học để mang lại mùi hương tự nhiên, dễ chịu. Tránh các mùi hương nhân tạo. Các bài học và hoạt động ngoài trời cho phép trẻ trải nghiệm mùi hương theo mùa (mùi đất sau mưa, mùi cỏ khô).

2. Vị Giác (Sense of Taste)
Vị giác là hành động có ý thức tiếp nhận thế giới vào bên trong. Sự phát triển của giác quan này được hỗ trợ bởi việc ăn uống có chánh niệm và trân trọng thực phẩm lành mạnh.

Thực hành: Cho học sinh tham gia chuẩn bị và chia sẻ thức ăn (như nướng bánh mì, nấu súp) để cảm nhận trọn vẹn hương vị. Duy trì thời gian ăn nhẹ và ăn trưa yên tĩnh để trẻ có thể tập trung trải nghiệm hương vị.

3. Thị Giác (Sense of Sight)
Cách tiếp cận của Waldorf giáo dục đôi mắt không chỉ nhận diện hình dạng mà còn trân trọng màu sắc và ánh sáng.

Thực hành: Sử dụng phương pháp vẽ màu nước ướt trên ướt trong các lớp học sớm để cảm nhận màu sắc và ánh sáng hòa quyện (không tập trung vào hình khối). Vẽ hình khối (Form Drawing) để phát triển cảm giác về sự cân bằng thị giác và chuyển động. Lớp học sử dụng ánh sáng tự nhiên và các màu sắc hài hòa.

4. Giác Quan Ấm Áp (Sense of Warmth/Temperature)
Giác quan này không chỉ là nhiệt độ vật lý mà còn là cảm giác khỏe khoắn, sức sống và “sự ấm áp tâm hồn” (lòng trắc ẩn, nhiệt huyết).

Thực hành: Khuyến khích sử dụng sợi tự nhiên (len, cotton, lụa) trong trang phục để hỗ trợ điều chỉnh thân nhiệt. Xây dựng bầu không khí lớp học ấm cúng (thường sử dụng gỗ, len và sự chăm sóc ân cần) và duy trì nhịp điệu hàng ngày, hàng tuần ổn định để nuôi dưỡng cảm giác khỏe mạnh nội tại.

Mọi thứ chúng ta có bên trong, ngay cả mọi thứ chúng ta trải nghiệm trong tâm hồn mình, đều được kết nối với thế giới bên ngoài thông qua mười hai giác quan của chúng ta.

Giác Quan Giữa Là Cầu Nối Cho Tư Duy Trừu Tượng
Sự phát triển lành mạnh của các Giác Quan Giữa là rất quan trọng vì chúng tạo thành cầu nối cần thiết giữa kinh nghiệm thể chất của trẻ (Giác Quan Hạ Cấp) và khả năng tư duy trừu tượng, khách quan và xã hội đang hình thành (Giác Quan Thượng Cấp).

Chuyển Hóa Cảm Thụ thành Năng Lực Nhận Thức
Các Giác Quan Giữa giúp chuyển hóa các trải nghiệm vật lý thô sơ thành năng lực tâm hồn sẽ được sử dụng cho tư duy ở tuổi thiếu niên.

Sự Kết Nối Giữa Ấm Áp và Tư Duy: Việc nuôi dưỡng Giác Quan Ấm Áp (sự ấm áp thể chất và sự nhiệt thành từ tâm hồn)

giải phóng năng lượng nội tại của trẻ khỏi việc điều chỉnh cơ thể. Năng lượng này sau đó được chuyển đổi thành sự nhiệt tình cần thiết cho việc học tập nghiêm túc, khách quan và hình thành Giác Quan Tư Duy (khả năng nhận thức ý tưởng). Một đứa trẻ cảm thấy “lạnh” (về thể chất hoặc cảm xúc) sẽ khó phát triển sự nhiệt huyết bên trong để tham gia vào tư duy trừu tượng.

Sự Kết Nối Giữa Thị Giác và Ngôn Ngữ: Việc tinh chỉnh Thị Giác thông qua nghệ thuật (như tranh màu nước, không mang tính cơ học) dạy hệ thần kinh tiếp nhận các phẩm chất tinh tế, phi vật lý. Phẩm chất tiếp nhận này được chuyển giao cho Giác Quan Ngôn Ngữ và Giác Quan Thính Giác, cho phép thanh thiếu niên thực sự lắng nghe được ý nghĩa, ý định và phẩm chất bên trong lời nói của người khác, thay vì chỉ là việc ghi nhận âm thanh.

Bằng cách làm việc một cách có ý thức với Mười Hai Giác Quan, các nhà giáo dục Waldorf không chỉ cung cấp một nền giáo dục phong phú về cảm giác mà còn nuôi dưỡng khả năng cảm nhận rõ ràng, cảm xúc sâu sắc và tư duy độc lập của đứa trẻ—những phẩm chất thiết yếu cho một người trưởng thành có trách nhiệm và có ý thức xã hội.

Vì sao Steiner tại Việt nam phát triển nhưng còn nhiều bất cập ?

Trong vài năm trở lại đây, phương pháp giáo dục Steiner (Waldorf) đã dần được nhiều phụ huynh Việt Nam biết đến và lựa chọn. Sự phát triển này xuất phát từ nhu cầu tìm kiếm một mô hình giáo dục nhân văn, tôn trọng cá tính, nhịp độ phát triển tự nhiên của trẻ điều mà nhiều gia đình cảm thấy còn thiếu trong môi trường học tập truyền thống. Các trường và nhóm Steiner tại Việt Nam vì vậy đã xuất hiện ngày càng nhiều, đặc biệt ở các thành phố lớn như Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, bên cạnh sức hút, Steiner tại Việt Nam vẫn còn tồn tại không ít bất cập.

Nỗ lực cao nhất của chúng ta phải là phát triển những con người tự do, có khả năng tự mình trao mục đích và phương hướng cho cuộc sống của họ.

Rudolf Steiner

Trước hết, vấn đề lớn nhất là **khung pháp lý**. Phương pháp Steiner chưa nằm trong hệ thống giáo dục chính thống được Bộ Giáo dục và Đào tạo công nhận. Điều này khiến các trường Steiner chỉ có thể hoạt động dưới hình thức trung tâm, nhóm lớp hoặc trường mầm non tư thực, không được cấp bằng chính thức. Hệ quả là phụ huynh vừa lo lắng cho con đường học tập lâu dài của con, vừa phải chấp nhận tính “ngoại hệ thống” của Steiner.

Và cũng vì thiếu khung pháp lý, nên cũng **không có một cơ quan thẩm quyền nào đứng ra giám sát kiểm tra đều đặn chất lượng hoạt động của việc đào tạo** giáo viên, các trường, nhóm lớp Steiner. Điều này dẫn đến tình trạng nhiều cơ sở hoạt động tự phát, tự xây dựng chương trình và quy chuẩn riêng. Để tiết kiệm chi phí, một số trường còn tự đào tạo nhân viên thay vì tuyển giáo viên được đào tạo bài bản, khiến đội ngũ đứng lớp không có đủ nền tảng cơ bản về sư phạm mầm non hoặc kiến thức chuyên sâu về Steiner. Hệ quả là chất lượng giữa các cơ sở chênh lệch lớn, phụ huynh rất khó phân biệt đâu là môi trường giữ đúng tinh thần Steiner, đâu chỉ là gắn “nhân Steiner” để thu hút học sinh.

Thứ hai, **nguồn nhân lực giáo viên Steiner còn hạn chế**. Ở Việt Nam hiện nay, số lượng giáo viên được đào tạo bài bản theo chuẩn quốc tế rất ít. Nhiều người dạy chủ yếu dựa vào tự học, tham gia các khóa ngắn hạn hoặc học từ kinh nghiệm của người đi trước. Điều này dẫn đến sự chênh lệch về chất lượng giữa các cơ sở: có nơi triển khai tốt, giữ đúng tinh thần Steiner, nhưng cũng có nơi áp dụng sai lệch, gây hiểu lầm cho phụ huynh.

Thứ ba, **chi phí học tập khá cao**. Do quy mô nhỏ, tự quản và không nhận được hỗ trợ từ nhà nước, học phí Steiner thường cao hơn nhiều so với các trường mầm non hoặc tiểu học công lập. Điều này giới hạn đối tượng tiếp cận, khiến Steiner ở Việt Nam chủ yếu phục vụ cho nhóm phụ huynh có điều kiện kinh tế, thay vì trở thành một lựa chọn rộng rãi cho nhiều gia đình.

Ngoài ra, một bất cập khác là **tình trạng thương mại hóa**. Nhu cầu cao từ phụ huynh đã khiến xuất hiện những cá nhân hoặc nhóm đứng ra tổ chức nhiều khóa học, hội thảo mang danh Steiner nhưng thiếu nền tảng học thuật và kinh nghiệm giảng dạy thực tiễn. Người bán chỉ việc đọc xong một vài quyển sách, tham gia vài khóa học ngắn hạn là bắt đầu treo bảng quảng cáo bán hàng rồi. Việc này không chỉ làm giảm uy tín của phương pháp mà còn khiến nhiều phụ huynh hoang mang, khó phân biệt đâu là giá trị đích thực của Steiner và đâu là hoạt động mang tính kinh doanh.

Tóm lại, Steiner tại Việt Nam phát triển vì đáp ứng được nhu cầu mới của phụ huynh: mong muốn con được lớn lên trong môi trường nhân văn, sáng tạo và ít áp lực. Tuy nhiên, để Steiner thực sự bền vững, cần nhiều nỗ lực hơn trong việc chuẩn hóa đội ngũ giáo viên, xây dựng cơ sở pháp lý rõ ràng, đồng thời kiểm soát sự thương mại hóa. Chỉ khi đó, Steiner mới có thể trở thành một mô hình giáo dục cân bằng, đáng tin cậy và phổ biến hơn tại Việt Nam.

Những rủi ro phổ biến khi chọn theo phương pháp giáo dục Steiner tại Việt Nam.

Giáo dục Steiner/Waldorf đang ngày càng thu hút sự chú ý của các bậc phụ huynh tại Việt Nam bởi triết lý đề cao sự tự do và phát triển tự nhiên của trẻ. Tuy nhiên, việc áp dụng phương pháp này tại Việt Nam vẫn còn nhiều hạn chế, tiềm ẩn những rủi ro mà các gia đình cần đặc biệt lưu ý trước khi đưa ra quyết định.

1. Rủi ro về pháp lý và giấy phép

Nhiều cơ sở giáo dục Steiner ở Việt Nam hoạt động dưới hình thức nhóm tự phát hoặc chỉ có đăng ký kinh doanh chung chung, mà không có giấy phép hoạt động giáo dục chính thức từ Bộ Giáo dục. Điều này đồng nghĩa với việc họ không có tư cách pháp nhân của một trường học. Khi không có tư cách pháp nhân, phụ huynh và nhà trường sẽ không có một cơ sở pháp lý vững chắc để giải quyết các tranh chấp. Mọi giao dịch, bao gồm cả việc đóng học phí, đều được thực hiện thông qua thỏa thuận dân sự với cá nhân chủ trường. Hơn nữa, những cơ sở này có thể đóng cửa bất ngờ mà phụ huynh không có cơ sở pháp lý để đòi lại tiền.

2. Rủi ro về chất lượng nguồn nhân lực:

Đây là một trong những thách thức lớn khi áp dụng phương pháp Steiner tại Việt Nam. Triết lý Steiner đề cao vai trò của giáo viên như một “tấm gương” và “người dẫn đường” để trẻ noi theo. Theo đó, giáo viên cần có một trái tim ấm áp, sự kiên nhẫn và bình tĩnh để xử lý mọi việc một cách thấu đáo.

Tuy nhiên, Việt Nam hiện đang đối mặt với tình trạng thiếu hụt giáo viên được đào tạo chuyên sâu và bài bản về phương pháp này. Điều này dẫn đến việc nhiều cơ sở giáo dục Steiner hoạt động tự phát, với giáo viên có thể chưa có nền tảng sư phạm hoặc kinh nghiệm mầm non cơ bản. Việc triển khai phương pháp không đúng cách có thể vô tình tạo ra một môi trường “dễ dãi”, khiến trẻ thiếu đi tính kỷ luật cần thiết.

Hơn nữa, sự thiếu hụt chuyên môn này còn tiềm ẩn những rủi ro trực tiếp đến việc chăm sóc và an toàn của trẻ, từ cách quản lý lớp học,

xử lý tình huống khẩn cấp, đến những kỹ năng chăm sóc đời sống hàng ngày.

3. Rủi ro tài chính

Học phí tại các trường Steiner thường cao, nhưng không phải lúc nào cũng đi kèm chất lượng tương xứng. Một số phụ huynh đã “đầu tư” học phí cho con nhưng cuối cùng phải rút con ra vì cảm thấy không hiệu quả, cơ sở vật chất, học cụ hay bữa ăn không giống như mong đợi.

Ngoài ra, một số đơn vị rao bán các chương trình homeschool không rõ ràng và minh bạch về tài chính, khiến phụ huynh dễ bị “mua nhầm niềm tin” và rơi vào bẫy thương mại.

4. Rủi ro về lộ trình học tập của con

Nếu trường không được Bộ công nhận, bằng cấp của học sinh có thể không có giá trị để tiếp tục học lên các cấp cao hơn trong hệ thống công lập hoặc tham gia các kỳ thi tuyển sinh quốc gia.

Tương tự, đối với hình thức homeschooling, mặc dù đã có một số gia đình áp dụng, khung pháp lý vẫn chưa rõ ràng tại Việt Nam. Để đảm bảo tính công nhận, học sinh học tại nhà phải tham gia các kỳ thi chuẩn hóa quốc tế như SAT, A-Levels để nộp hồ sơ vào các trường đại học quốc tế hoặc một số trường đại học trong nước có xét tuyển bằng các chứng chỉ này.

Khoảng trống kiến thức: Trẻ có thể bị “hụt hẫng” vì chưa quen với môi trường thi cử, kỹ năng học thuật, hoặc khối lượng kiến thức nặng hơn của các trường truyền thống.

Lựa chọn hạn chế: Đặc biệt ở các cấp học cao hơn, nếu con không phù hợp với phương pháp Steiner và phải chuyển trường, số lượng các trường có chương trình tương đương là rất ít, khiến phụ huynh không có nhiều lựa chọn.

5. Rủi ro về kỳ vọng sai lệch

Một số phụ huynh tìm đến Steiner với kỳ vọng đây là một phương pháp giáo dục hoàn hảo, có thể giải quyết mọi vấn đề của con. Tuy nhiên, thực tế triển khai tại Việt Nam còn nhiều giới hạn. Nếu kỳ vọng quá cao, phụ huynh dễ rơi vào thất vọng, thậm chí mất niềm tin vào cả phương pháp. Việc lý tưởng hóa Steiner có thể khiến gia đình bị khủng hoảng tâm lý khi kết quả không được như mong đợi.

Thông tin cần biết:

Theo quy định hiện hành, một cơ sở giữ trẻ tư thục có thể hoạt động hợp pháp dưới nhiều loại hình.

Nếu là nhà trẻ, trường mẫu giáo, trường mầm non thì cơ sở giữ trẻ luôn có tư cách pháp nhân. Việc thành lập các cơ sở này cần phù hợp với quy hoạch tỉnh và các quy hoạch có liên quan của địa phương. Luật đặt ra các yêu cầu rất chặt chẽ đối với nhà trẻ, trường mẫu giáo, trường mầm non từ đề án thành lập đến nội dung giáo dục và các điều kiện khác như: đất đai, cơ sở vật chất, thiết bị, địa điểm dự kiến xây dựng trường; tổ chức bộ máy; nguồn lực và tài chính...

Nếu là nhóm trẻ độc lập, lớp mẫu giáo độc lập, lớp mầm non độc lập thì cơ sở giữ trẻ có thể có tư cách pháp nhân khi được đăng ký hoạt động bởi pháp nhân. Việc thành lập những cơ sở này do chủ tịch ủy ban nhân dân cấp xã cho phép. Nhóm trẻ độc lập, lớp mẫu giáo độc lập, lớp mầm non độc lập cần đáp ứng những điều kiện tối thiểu theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về địa điểm, cơ sở vật chất, đồ dùng học tập, chương trình học...

Pháp nhân chỉ chịu trách nhiệm hữu hạn trong phạm vi tài sản của mình, nghĩa là khi tài sản của tổ chức đó không đủ để thanh toán, tổ chức đó giải thể, phá sản, chấm dứt hoạt động thì không thể truy cứu thêm nữa. Còn một tổ chức không có tư cách pháp nhân thì lại chịu trách nhiệm vô hạn nên họ sẽ phải bồi thường bằng tài sản của cá nhân chủ tổ chức đó đến hết đời.

Việc tranh chấp giữa các chủ thể với nhau chủ yếu phát sinh **do thỏa thuận giữa hai bên không thực sự rõ ràng hoặc cơ chế để giải quyết việc vi phạm thỏa thuận không rõ ràng.**

Việc không có thỏa thuận rõ ràng cũng là trở ngại cho việc giải quyết tranh chấp vì khi giải quyết tranh chấp phải tìm căn cứ để giải quyết ngoài thỏa thuận của hai bên, việc này đôi khi không thỏa mãn ý chí của các bên.

(Nguồn: các quy định về thành lập trường mẫu giáo và nhóm trẻ mẫu giáo độc lập)

Tiêu chí chọn trường Steiner dành cho phụ huynh

Việc chọn trường cho con là một quyết định quan trọng, đặc biệt với một phương pháp giáo dục còn mới mẻ và nhiều rủi ro như Steiner tại Việt Nam. Dưới đây là các tiêu chí bạn cần kiểm tra kỹ lưỡng để đảm bảo quyền lợi và sự phát triển tốt nhất cho con.

1. Tiêu chí về Pháp lý và Vận hành

Đây là yếu tố quan trọng nhất để đảm bảo sự an toàn và bền vững cho hành trình học tập của con.

Giấy phép hoạt động: Trường có Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh và Giấy phép hoạt động giáo dục do cơ quan nhà nước cấp hay không? Yêu cầu được xem bản gốc hoặc bản sao công chứng.

Hợp đồng: Đọc kỹ hợp đồng, văn bản thỏa thuận giữa phụ huynh và nhà trường. Hợp đồng có đầy đủ các điều khoản về học phí, chương trình học, phương thức giải quyết tranh chấp không?
Tư cách pháp nhân: Hợp đồng được ký với một tổ chức (công ty/trường) hay với một cá nhân? Hợp đồng với tổ chức sẽ

đảm bảo hơn về mặt pháp lý. Tính ổn định: Trường đã hoạt động được bao lâu? Có lịch sử đóng cửa hay thay đổi địa điểm đột ngột không?

2. Tiêu chí về Đội ngũ Giáo viên

Đào tạo chuyên môn: Giáo viên có được đào tạo chính thức theo phương pháp Steiner từ các tổ chức quốc tế được công nhận không? Họ có chứng chỉ hoặc bằng cấp liên quan không? Họ có thường xuyên tham gia các khóa học ngắn hạn, trao đổi chuyên môn định kì không?

Kinh nghiệm: Giáo viên đã có kinh nghiệm giảng dạy Steiner trong bao lâu? Họ có hiểu biết sâu sắc về các giai đoạn phát triển của trẻ theo triết lý Steiner không?

Phẩm chất: Quan sát cách giáo viên tương tác với trẻ. Họ có kiên nhẫn, ấm áp và thực sự yêu trẻ không? Nếu giáo viên có con thì họ có cho con họ theo phương pháp này không?

Số lượng: Tỷ lệ giáo viên/học sinh là bao nhiêu? Tỷ lệ này có đảm bảo sự chăm sóc và quan tâm đến từng cá nhân không? (tham khảo: với nhóm trẻ dưới 4 tuổi thì 1 cô trông được tối đa 6 trẻ và luôn luôn phải có 2 cô trong lớp, mỗi lớp không quá 12 cháu)

“Giáo dục là một nghệ thuật, nó phải giao tiếp với trải nghiệm của trẻ. Để giáo dục một đứa trẻ toàn diện, cần phải chạm đến trái tim và ý chí cũng như trí tuệ của trẻ.”

Rudolf Steiner

3. Tiêu chí về chương trình học và môi trường học tập

Chương trình giảng dạy: Chương trình có tuân thủ đúng triết lý Steiner không (ví dụ: chu kỳ học, không có bài kiểm tra, dùng nghệ thuật để tiếp cận các môn học)? Có lộ trình học tập rõ ràng cho từng độ tuổi không?

Môi trường học tập: Lớp học và khuôn viên có tạo cảm giác ấm cúng, gần gũi với thiên nhiên không? Các học cụ có được làm từ vật liệu tự nhiên và an toàn không?

Hoạt động hàng ngày: Quan sát một ngày học của trẻ. Các hoạt động có mang tính nhịp điệu, lặp lại và phù hợp với từng giai đoạn phát triển của trẻ không?

Sự kết nối với phụ huynh: Nhà trường có các buổi hội thảo, chia sẻ kiến thức hoặc các hoạt động kết nối với phụ huynh không?

4. Tiêu chí về Tài chính và Cơ sở vật chất

Đảm bảo rằng khoản đầu tư của bạn là xứng đáng và minh bạch.

Học phí: Học phí có đi kèm các khoản phí khác (phí ghi danh, tiền ăn, phí hoạt động ngoại khóa) không? Có chính sách hoàn phí rõ ràng nếu con nghỉ học không?

Minh bạch tài chính: Trường có cung cấp hóa đơn, biên lai học phí rõ ràng không? Các khoản thu có được công khai và minh bạch không?

Cơ sở vật chất: Lớp học, sân chơi, khu vực ăn uống, và nhà vệ sinh có sạch sẽ và đảm bảo an toàn không?

Một số chia sẻ từ một số phụ huynh trên Facebook nhóm Phụ Huynh Steiner Waldorf:

“Lúc chọn trường mầm non Steiner cho con, sức hút đầu tiên với tôi chính là “cơ sở vật chất” của trường. Một khu vườn đẹp tự nhiên và khiêm tốn, mơ mộng như truyện cổ tích. Mọi thứ ở trường trông cũng hài hoà và nhẹ nhàng như vậy: phòng ốc không lấn át vườn tược, nhà không quá to, không gian không choáng ngợp. Khi tiếp xúc với giáo viên, tôi càng tin tưởng hơn.

Sau mầm non, tôi chọn tiếp con đường giáo dục Steiner vì những giá trị bên trong tương đồng với “cơ sở vật chất” mình nhìn thấy ban đầu: hướng đến việc bồi đắp một con người hài hoà khoẻ mạnh, nuôi dưỡng nội lực để phát triển đúng tự nhiên, không chạy theo các giá trị áp đảo và đầy tham vọng của guồng quay xã hội.”

“ Đó là một sự dẫn dắt kì lạ, không có lý trí, cảm thấy nó hợp với đứa con bé bỏng này, rồi sau tìm hiểu thì thấy steiner cũng không phải điều gì đó xa lạ, chỉ là cố gắng cho con có một tuổi thơ như mình: hoà đồng với thiên nhiên, tránh xa những thứ nhân tạo vô hồn. Bố mẹ cần tập trung vào con, trao cho con tình yêu thương ấm áp, tạo một môi trường để giúp con được mẹ thiên nhiên ôm ấp, điều đó sẽ dẫn dắt con vững bước trong tương lai ngập tràn những thứ nhân tạo nhưng nhân loại thì nhìn đâu cũng thấy cô đơn.” Chị P.L.N

“Lúc đầu lựa chọn trường cho con thì em cũng không biết rõ trường theo pp gì. Em chỉ kiểm tra trường có thiên nhiên nhiều để con giảm bớt phải ở trong 4 bức tường trên lớp cả ngày đều hoà; được tắm nắng và tiếp đất mỗi ngày. Được đưa sữa mẹ lên trường cho con mà các cô không cần nhân

Đơn giản mục tiêu đầu tiên là như vậy. Rồi khi tới thăm trường lần đầu: em và chồng em tới đó là yêu luôn, vì cái cảm giác tới dc 1 nơi mà mình thấy dễ chịu, ấm êm và ngày nào 2 ec cũng háo hức đưa con đi học; và háo hức tới đón con buổi chiều. Không gian và con người ở môi trường ấy làm 2 vợ chồng e cảm thấy như vậy. Chỉ khi tới nơi mới có cảm giác sâu sắc được hơn.

Rồi sau 2-3 tháng sau e mới biết trường theo pp Steiner vì thấy các cô xử lý tình huống với trẻ và hỏi han phụ huynh tương tác với con ntn ở nhà khá khác, nên em tìm hiểu thử xem cách giao tiếp như vậy là phương pháp gì lạ mà tràn đầy yêu thương, và tràn đầy tính nhạc vậy ư

Ngoài ra, em ấn tượng cách mà các cô trao đổi với bố mẹ khi con có những lần ốm sốt đầu đời. Nhờ các cô mà em tự tin giúp con vượt qua viêm tiểu phế quản, nhờ massage kết nối và có niềm tin với con hàng ngày, tăng đề kháng tự thân cho con...

Rồi đồ chơi trong lớp, ngoài sân đều rất thiên nhiên. Các cô giao tiếp thường bằng tiếng hát và rất dịu êm, êm hơn cả mẹ ở nhà. Và kể cả khi trường không có camera nhưng thấy rất tin tưởng các cô và con sau mỗi buổi chiều đến đón con đều thấy con rất vui vẻ khoẻ mạnh. Nhịp điệu ổn định cả ngày.

Rồi mỗi lần lễ hội là mỗi lần chạm thêm cảm xúc của bố mẹ. Khi nghiên cứu thêm về pp thì e thấy k chỉ tốt cho mình con, mà chính mình cũng được hưởng lợi, và khi mình tốt thì những ng xung quanh của mình cũng được hưởng lợi lạc từ chính năng lượng được nâng cao của mình. Mỗi lần đọc thêm nhiều thông tin từ pp này là mỗi lần em được rèn luyện bản thân nhiều hơn, giúp mình là chính mình ở phiên bản tốt hơn” chị T.P

Đồng hành cùng Steiner

Giáo dục Steiner (Waldorf) là một triết lý sư phạm lấy con người làm trung tâm, tôn trọng nhịp điệu phát triển tự nhiên của trẻ. Với phương pháp này, việc học không chỉ diễn ra trong sách vở mà còn thông qua các hoạt động nghệ thuật, thủ công và vận động. Tại Việt Nam, giáo dục Steiner đang trở thành một lựa chọn hấp dẫn, nhưng để đồng hành một cách hiệu quả, cha mẹ cần sự tinh tế và hiểu biết sâu sắc.

Hiểu đúng về Steiner

Điều đầu tiên là hiểu rõ Steiner không chỉ là “cho con chơi tự do”. Đây là một hệ thống giáo dục được xây dựng trên triết học nhân sinh quan của Rudolf Steiner, với cách tiếp cận toàn diện về trí tuệ, cảm xúc và ý chí. Trẻ được khuyến khích học qua trải nghiệm thực tế, nghệ thuật và lao động thủ công – thay vì chỉ ghi nhớ kiến thức sách vở. Khi hiểu rõ nền tảng triết lý này, phụ huynh sẽ tránh được kỳ vọng sai lệch, chẳng hạn như mong con học nhanh chữ, số ngay từ sớm.

Ý thức về bối cảnh ở Việt Nam

Ở các nước châu Âu, Steiner đã có hơn 100 năm phát triển với hệ thống trường lớp, giáo viên đào tạo bài bản và khung pháp lý rõ ràng. Nhưng tại Việt Nam, nhiều trường Steiner hoạt động theo mô hình dân lập, đôi khi còn thiếu chuẩn hóa. Vì thế, phụ huynh cần tìm hiểu kỹ ngôi trường, chất lượng đội ngũ giáo viên, và sự minh bạch trong quản lý trước khi gửi gắm con.

Vai trò của gia đình

Steiner đặc biệt nhấn mạnh sự đồng hành từ cha mẹ. Môi trường gia đình có ảnh hưởng lớn không kém gì trường lớp. Một đứa trẻ học Steiner nhưng về nhà lại tiếp xúc nhiều với màn hình điện thoại, ti vi, hay bị áp đặt thành tích thì triết lý Steiner khó lòng phát huy hiệu quả. Do đó, phụ huynh cần điều chỉnh lối sống của chính mình: dành thời gian chơi cùng con,

tôn trọng nhịp sinh hoạt tự nhiên, và nuôi dưỡng sự gắn kết qua các hoạt động đời thường.

Sự tinh tế cần có

“Đồng hành tinh tế” nghĩa là phụ huynh vừa mở lòng đón nhận những giá trị tích cực của Steiner, vừa giữ khả năng phản biện. Tinh tế để nhận ra đâu là giá trị cốt lõi, đâu chỉ là lớp vỏ hình thức. Tinh tế để không thần thánh hóa phương pháp, nhưng cũng không vội vàng phủ nhận khi gặp khó khăn. Và tinh tế để cân bằng giữa nhu cầu thực tiễn của xã hội (bằng cấp, kỹ năng hội nhập) với mong muốn nuôi dưỡng một tuổi thơ lành mạnh cho con.

Bí quyết đồng hành cùng con

Đồng hành cùng con trong hành trình Steiner không chỉ là chọn trường, mà còn là cả một quá trình.

Nghiên cứu và trò chuyện: Trước khi chọn trường, cha mẹ nên tìm hiểu kỹ triết lý Steiner, tham gia các buổi hội thảo và gặp gỡ trực tiếp giáo viên. Hãy lắng nghe trực giác của mình và trao đổi cởi mở với người đứng đầu nhà trường về mọi thắc mắc.

Sự đồng hành của phụ huynh với nhà trường: Giáo dục Steiner không chỉ diễn ra trong khuôn viên trường học. Phương pháp này đòi hỏi sự đóng góp tích cực và liên tục của phụ huynh. Bạn sẽ không đơn thuần là người đưa đón con rồi đi làm, mà còn được khuyến khích tham gia vào các buổi hội thảo, hỗ trợ trường trong các hoạt động sự kiện, lễ hội mùa màng.

Kết nối với cộng đồng: Tìm kiếm các nhóm phụ huynh Steiner để học hỏi kinh nghiệm, chia sẻ khó khăn và tìm kiếm sự hỗ trợ.

Kết nối với con: Quan trọng nhất, hãy dành thời gian để hiểu con, chia sẻ những gì con trải qua ở trường. Bằng cách đó, cha mẹ có thể hỗ trợ con một cách tốt nhất, giúp con khám phá tiềm năng của bản thân trong một môi trường đầy yêu thương và tôn trọng

Nguồn tài liệu tham khảo

Khi tìm hiểu về phương pháp giáo dục Steiner (Waldorf), nhiều phụ huynh thường bối rối: nên bắt đầu từ đâu, đọc gì để hiểu đúng và tránh ngộ nhận? Dưới đây là danh sách tài liệu cơ bản, chia thành từng nhóm, giúp cha mẹ có thể từng bước tiếp cận.

Bắt đầu bằng các sách dễ đọc (Jack Petrash, Rahima Baldwin Dancy) trước khi đi vào các bài giảng nguyên bản của Rudolf Steiner.

1. Sách nền tảng về triết lý Steiner

“The Education of the Child” – Rudolf Steiner

Bài giảng ngắn, dễ tiếp cận, giới thiệu cách Steiner nhìn nhận sự phát triển của trẻ qua từng giai đoạn.

“The Kingdom of Childhood” – Rudolf Steiner

Một trong những tài liệu kinh điển, giải thích về đặc điểm của trẻ trong 7 năm đầu đời và định hướng giáo dục.

“Understanding Waldorf Education: Teaching from the Inside Out” – Jack Petrash

Cuốn sách hiện đại, dễ đọc, giúp phụ huynh hình dung Steiner được áp dụng thế nào trong lớp học.

2. Tài liệu thực hành cho cha mẹ

“You Are Your Child’s First Teacher” – Rahima Baldwin Dancy

Gợi ý cho phụ huynh trong việc chăm sóc trẻ ở giai đoạn đầu đời: nhịp sinh hoạt, vui chơi, gắn kết gia đình.

“Simplicity Parenting” – Kim John Payne & Lisa Ross

Không phải sách Steiner thuần túy, nhưng chịu ảnh hưởng sâu sắc, khuyến khích cha mẹ tạo môi trường giản đơn, ít căng thẳng cho trẻ.

“Creative Play for Your Toddler” – Christopher Clouder & Janni Nicol

Giới thiệu trò chơi, hoạt động theo tinh thần Steiner, phù hợp cho trẻ nhỏ.

3. Tài liệu về giáo dục trong nhà trường Steiner

“Waldorf Education: A Family Guide” – Pamela Fenner

Cuốn sách tổng quan, giải thích cho phụ huynh các khía cạnh của trường Steiner: chương trình học, nghệ thuật, âm nhạc, thủ công.

“The Waldorf Kindergarten Snack Book” – Lisa Hildreth

Một ví dụ nhỏ nhưng gần gũi: hướng dẫn các món ăn vật giản dị, giàu tính gắn kết trong tinh thần Steiner.

“Phases of Childhood” – Bernard Lievegoed

Giúp phụ huynh hiểu rõ hơn từng giai đoạn phát triển, từ đó đồng hành với con theo nhịp độ tự nhiên.

4. Tài nguyên trực tuyến

Website của Liên đoàn Trường Waldorf Thế giới (IASWECE): iaswece.org

Waldorf Education Association of North America (WECAN/WSNA): waldorfeducation.org

Website lưu giữ bài giảng và hệ thống sách của R.Steiner : <https://rsarchive.org/>

CẨM NANG

DẪN CHO PHỤ HUYNH STEINER

Lời kết

Hành trình giáo dục là một con đường dài và đầy thử thách nên sẽ không có công thức duy nhất đúng. Chúng tôi hy vọng cẩm nang này mang lại cho phụ huynh những gợi ý thực tiễn, đồng thời truyền cảm hứng để tiếp tục khám phá và nuôi dưỡng sự phát triển tự nhiên của trẻ theo tinh thần Steiner

Lời cảm ơn

Trân trọng cảm ơn đến các phụ huynh, giáo viên, hoặc cộng đồng Steiner đã chia sẻ tài liệu, kinh nghiệm đóng góp cho ấn phẩm này.

Thông tin liên hệ để phụ huynh muốn trao đổi thêm:

<https://www.facebook.com/groups/503771817674375>

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm

Ấn phẩm này được biên soạn nhằm mục đích cung cấp thông tin tổng quan và tư liệu tham khảo về phương pháp giáo dục Steiner/Waldorf cho phụ huynh và độc giả quan tâm.

Nội dung trong cẩm nang không được xem là ý kiến tư vấn chuyên môn về giáo dục, tâm lý hay pháp lý. Mọi quan điểm, dẫn chứng và trích dẫn trong tài liệu mang tính minh họa, có thể thay đổi tùy theo bối cảnh và điều kiện thực tiễn.

Người đọc được khuyến nghị tham khảo thêm các nguồn tài liệu chính thống, cũng như ý kiến của chuyên gia có thẩm quyền, trước khi đưa ra quyết định giáo dục cho con em mình. Ban biên soạn không chịu trách nhiệm đối với bất kỳ hệ quả nào phát sinh từ việc sử dụng trực tiếp hoặc gián tiếp các nội dung trong ấn phẩm này.

Ban biên soạn